

Bruxelles, 8 martie 2024
(OR. en)

7212/24

**Dosar interinstituțional:
2021/0414(COD)**

**SOC 161
EMPL 90
MI 238
DATAPROTECT 119
CODEC 644**

NOTĂ

Sursă:	Comitetul Reprezentanților Permanenți (partea I)
Destinatar:	Consiliul
Nr. doc. ant.:	7126/24
Nr. doc. Csie:	14450/21 - COM(2021) 762 final
Subiect:	Propunere de DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI privind îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul lucrului pe platforme <i>- Analiza textului final de compromis în vederea unui acord</i>

I. INTRODUCERE

Comisia și-a prezentat propunerea de directivă privind îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru lucrul pe platforme la 9 decembrie 2021. Propunerea urmărește:

- 1) să îmbunătățească condițiile de muncă ale lucrătorilor pe platforme prin facilitarea stabilirii corecte a statutului lor profesional printr-o prezumție legală relativă (capitolul II);

- 2) să îmbunătățească protecția datelor cu caracter personal ale persoanelor care lucrează pe platforme prin îmbunătățirea transparenței, a echității și a asumării răspunderii în utilizarea sistemelor automatizate de monitorizare sau de luare a deciziilor (capitolul III);
- 3) să îmbunătățească transparența lucrului pe platforme (capitolul IV) și să instituie anumite căi de atac și măsuri de asigurare a respectării legii (capitolul V).

Pe baza temeiurilor juridice relevante, și anume articolul 153 alineatul (2) litera (b) din TFUE coroborat cu articolul 153 alineatul (1) litera (b) și cu articolul 16 alineatul (2) din TFUE, Consiliul hotărăște cu majoritate calificată, în conformitate cu procedura legislativă ordinară.

Continuând lucrările președințiilor slovenă și franceză și după o primă încercare în timpul președinției cehe în decembrie 2022, Consiliul a obținut o abordare generală¹ în timpul președinției suedeze, la 7 iunie 2023.

Parlamentul European a votat în favoarea demarării negocierilor interinstituționale la 2 februarie 2023².

II. SITUAȚIA ACTUALĂ

Propunerea a făcut obiectul a opt triloguri, primul având loc la 11 iulie 2023, în cursul președinției spaniole. În cadrul celui de al șaselea trilog, desfășurat în perioada 12-13 decembrie 2023, colegiitorii au reușit să ajungă la un acord provizoriu³. Cu toate acestea, această propunere nu a primit sprijinul necesar în cadrul reuniunii Coreperului din 22 decembrie 2023.

Președinția belgiană a reluat negocierile cu privire la acest dosar cu scopul de a se ajunge la un acord în cursul legislaturii curente. Aceasta a obținut un mandat revizuit în cadrul reuniunii Coreperului din 26 ianuarie 2024⁴, bazat în mare parte pe acordul provizoriu la care s-a ajuns în decembrie, menținând totodată dispozițiile capitolului II apropiate de cele din abordarea generală.

¹ Doc. 10107/23.

² Doc. A9-0301/2022.

³ Doc. 16187/23 + ADD 1 și ADD 2.

⁴ Doc. 5816/24 + COR1.

Cu ocazia celui de al șaptelea trilog, desfășurat la 30 ianuarie, Parlamentul a informat președinția că, pe această bază, nu se poate ajunge la un acord. În urma unor negocieri dificile, echipele de negociere ale ambilor colegiutori au convenit, în cadrul celui de al optulea trilog, care a avut loc la 8 februarie 2024, asupra unui nou text de compromis provizoriu. Acest acord cuprinde o abordare alternativă privind prezumția legală, care lasă la latitudinea statelor membre stabilirea modalităților de introducere a unei prezumții legale efective în dreptul lor intern. Principalele elemente ale acestui al doilea acord provizoriu sunt prezentate în secțiunea III de mai jos.

Cu toate acestea, în cadrul reuniunilor sale din 16 februarie și 8 martie 2024, Coreperul nu a fost în măsură să sprijine – cu o marjă foarte mică – acordul provizoriu. Prin urmare, președinția prezintă chestiunea, spre analiză, nivelului ministerial, în vederea ajungerii la un acord.

III. PRINCIPALELE ELEMENTE ALE ACORDULUI PROVIZORIU DIN 8 FEBRUARIE 2024

Textul acordului provizoriu din 8 februarie figurează în addendumul 1 la prezenta notă. Explicațiile de mai jos fac trimitere la respectivul addendum.

Capitolul I – Dispoziții generale

Capitolul I a rămas în foarte mare măsură coerent cu spiritul abordării generale. Președinția a reușit să se asigure în cadrul negocierilor că întregul capitol I și, mai ales, articolul 3 privind intermediarii, rămâne neschimbat în raport cu mandatul revizuit al Consiliului din 26 ianuarie.

Capitolul în cauză prevede în mod specific că, pentru a evita eludarea dispozițiilor directivei prin utilizarea intermediarilor, statele membre sunt obligate să se asigure că, atunci când o platformă digitală de muncă utilizează intermediari, persoanele care lucrează pe platforme și care au o relație contractuală cu un intermediar beneficiază de același nivel de protecție acordat în temeiul prezentei directive ca cele care au o relație contractuală directă cu o platformă digitală de muncă (articolul 3). În acest scop, acestea sunt obligate să instituie mecanisme adecvate care să includă, dacă este cazul, sisteme de răspundere solidară.

Capitolul II – Statutul profesional

Capitolul II privind statutul profesional a înregistrat cele mai importante schimbări în comparație cu abordarea generală. În urma refuzului Parlamentului de a continua negocierile pe baza mandatului revizuit din 26 ianuarie, a devenit necesară o abordare diferită în ceea ce privește prezumția legală pentru a face posibil un acord. Această abordare, pe care se bazează acordul provizoriu din 8 februarie, are ca pivot impunerea obligației ca statele membre să stabilească o prezumție legală relativă efectivă a raportului de muncă, în locul precizării în detaliu a mecanismului prezumției legale [articolul 5 alineatele (1) și (2)].

Prin urmare, statele membre sunt răspunzătoare pentru stabilirea modalităților de aplicare a prezumției legale. Aceasta înseamnă că statelor membre li se acordă o marjă de apreciere în ceea ce privește definirea mecanismului prezumției. De asemenea, se prevede că statele membre sunt răspunzătoare pentru definirea situațiilor în care există suficiente fapte care indică controlul și conducerea pentru a declanșa prezumția legală.

În acest cadru, statele membre rămân obligate să asigure un rezultat, ceea ce înseamnă că prezumția legală este *efectivă* în sensul în care ea constituie o facilitare procedurală în beneficiul persoanelor care lucrează pe platforme. Noțiunea de efectivitate este dezvoltată în considerentul 32, care prevede că, pe de o parte, prezumția legală trebuie să îi permită efectiv persoanei care lucrează pe platforme să beneficieze cu ușurință de prezumție și că, pe de altă parte, cerințele în baza prezumției legale nu ar trebui să fie împovărătoare și ar trebui să reducă dificultățile unei persoane care lucrează pe platforme în ceea ce privește furnizarea de probe care să indice existența unui raport de muncă.

Decizia finală privind statutul profesional corect rămâne o chestiune de drept intern, astfel cum este definită în acesta, în contractele colective de muncă sau în practica în vigoare în statele membre, ținând seama de jurisprudența Curții de Justiție.

La fel ca în abordarea generală, normele privind răsturnarea specifică faptul că, în cazul în care platforma digitală de muncă răstoarnă prezumția legală, sarcina probei că relația contractuală în cauză nu este un raport de muncă, astfel cum este definit în statele membre, îi revine platformei digitale de muncă.

În concordanță cu abordarea generală, regula conform căreia prezumția legală ar trebui să se aplice în toate procedurile administrative sau judiciare relevante în cazul în care este în joc stabilirea corectă a statutului profesional al persoanei care lucrează pe platforme a fost menținută, alături de exceptarea pentru procedurile în materie fiscală, penală și de securitate socială [articolul 5 alineatul (3)].

Autoritățile naționale competente sunt obligate să acționeze în cazul în care consideră că o persoană care lucrează pe platforme ar putea fi clasificată incorect. Cu toate acestea, ele dispun de o marjă de apreciere în ceea ce privește alegerea măsurii care urmează să fie luată [articolul 5 alineatul (5)]. Prin urmare, autoritățile naționale competente au posibilitatea de a iniția acțiuni *sau* proceduri adecvate.

În mod similar, autoritățile din statele membre au responsabilitatea de a decide să efectueze, *după caz*, controale și inspecții în cazul în care existența statutului profesional al unei persoane care lucrează pe platforme a fost confirmată de o autoritate națională competentă. Aceasta corespunde mandatului revizuit din 26 ianuarie și le oferă o marjă largă de apreciere autorităților naționale competente.

Capitolul III – Gestionarea algoritmică

Capitolul referitor la gestionarea algoritmică a rămas neschimbat în comparație cu mandatul revizuit din 26 ianuarie. Acesta conține garanțiile necesare pentru protejarea persoanelor care lucrează pe platforme împotriva riscurilor legate de utilizarea sistemelor automatizate de monitorizare și de luare a deciziilor, astfel cum sunt definite la articolul 2 alineatul (1) punctele 8 și 9. Garanțiile respective cuprind în special:

- Interzicerea prelucrării anumitor tipuri de date, de exemplu a datelor cu caracter personal privind starea emoțională și psihologică a unei persoane care lucrează pe platforme, sau în anumite scopuri specifice, de exemplu prelucrarea datelor biometrice în scopul identificării sau prelucrarea datelor cu caracter personal pentru a prezice exercitarea unor drepturi fundamentale (articolul 7);
- O mai mare transparență în ceea ce privește sistemele automatizate de monitorizare și de luare a deciziilor pentru persoanele care lucrează pe platforme și pentru reprezentanții acestora (articolul 9);
- Supravegherea umană a sistemelor automatizate de monitorizare și de luare a deciziilor, inclusiv printr-o evaluare bienală și de către personal calificat în mod specific, care are competența de a respinge deciziile automatizate și beneficiază de o anumită protecție (articolul 10);
- Obligația ca deciziile de a restricționa, suspenda sau înceta relația contractuală sau contul unei persoane care lucrează pe platforme sau deciziile cu un efect negativ echivalent să fie luate de o ființă umană [articolul 10 alineatul (5)];
- Dreptul la reexaminarea umană a deciziilor luate de sistemele automatizate de monitorizare și de luare a deciziilor, inclusiv dreptul de a lua legătura cu o persoană de contact umană și de a primi o expunere scrisă a motivelor (articolul 11);
- Obligația de a evalua riscul sistemelor automatizate de monitorizare și de luare a deciziilor pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor (articolul 12);

Capitolul IV – Transparența în cadrul lucrului pe platforme

Capitolul referitor la transparența în cadrul lucrului pe platforme a rămas neschimbat în comparație cu mandatul revizuit din 26 ianuarie. Acesta le impune platformelor digitale de muncă să declare munca prestată de lucrătorii pe platforme (articolul 16) și include dispoziția potrivit căreia anumite tipuri de informații referitoare la persoanele care lucrează pe platforme trebuie să fie puse la dispoziția autorităților competente și a reprezentanților persoanelor care lucrează pe platforme (articolul 17).

Capitolul V – Căi de atac și asigurarea respectării legii

Acest capitol prevede, în special, dreptul la o cale de atac pentru persoanele care lucrează pe platforme (articolul 18), posibilitatea ca reprezentanții să se implice în proceduri pentru a asigura respectarea drepturilor care decurg din directivă (articolul 19), crearea unui canal de comunicare dedicat și securizat pentru persoanele care lucrează pe platforme (articolul 20), posibilitatea ca instanțele naționale să dispună ca platforma digitală de muncă să divulge probe relevante pentru o procedură (articolul 21) și sancțiuni efective, disuasive și proporționale aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor naționale adoptate în temeiul dispozițiilor directivei (articolul 24).

Singura modificare adusă acestui capitol în comparație cu mandatul revizuit din 26 ianuarie a fost adăugarea unui nou alineat (3) la articolul 24. Această dispoziție prevede colaborarea autorităților naționale competente din diferite state membre, cu sprijinul Comisiei Europene, prin schimbul de informații relevante și de bune practici cu privire la punerea în aplicare a prezumției legale.

Capitolul VI – Dispoziții finale

În comparație cu mandatul revizuit din 26 ianuarie, acest capitol a făcut doar obiectul unor modificări minore.

IV. CONCLUZIE

Președinția consideră că acordul provizoriu care figurează în addendumul I la prezenta notă oferă un cadru de reglementare solid și echilibrat pentru lucrul pe platforme.

Pe de o parte, acesta le oferă o protecție solidă persoanelor care lucrează pe platforme împotriva clasificării ca persoane care desfășoară o activitate independentă fictivă; abordează, pentru prima dată în dreptul Uniunii, provocările legate de utilizarea sistemelor automatizate de monitorizare și de luare a deciziilor; prevede transparența și reglementează utilizarea acestor sisteme, face ca lucrul pe platforme să fie transparent chiar și în situații transfrontaliere și prevede un rol important pentru reprezentanții persoanelor care lucrează pe platforme.

Pe de altă parte, acordul prevede un cadru de reglementare clar, contribuind la alinierea legislației statelor membre, ceea ce le oferă platformelor digitale de muncă securitatea juridică de care au nevoie și, prin urmare, promovează creșterea durabilă a platformelor digitale de muncă.

În același timp, acordul provizoriu din 8 februarie respectă spiritul abordării generale și corespunde, în cea mai mare parte, mandatului revizuit acordat de Comitetul Reprezentanților Permanenți la 26 ianuarie 2024.

Președinția invită miniștrii să deschidă calea pentru acest act legislativ deosebit de inovator, care abordează în mod exemplar multe dintre riscurile legate de revoluția digitală la locul de muncă, și să nu întârzie și mai mult intrarea sa în vigoare.

Consiliul este invitat:

- să convină asupra textului compromisului final, astfel cum figurează în addendumul 1 la prezenta notă, și
 - să mandateze președinția să trimită o scrisoare președintelui Comisiei EMPL a Parlamentului European, confirmând că, în cazul în care Parlamentul European își adoptă poziția în primă lectură, în conformitate cu articolul 294 alineatul (3) din TFUE, în forma exactă a textului de compromis care figurează în addendumul la prezenta notă (sub rezerva finalizării de către experții juriști-lingviști ai celor două instituții), Consiliul va aproba, în conformitate cu articolul 294 alineatul (4) din TFUE, poziția Parlamentului European, iar actul se va adopta cu formularea care corespunde poziției Parlamentului European.
-